

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Non modo infinita indiuidua, sed etiam infinitas species à Deo fieri posse.
c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Secunda ratio.

Origo erroris Wicleff.

7.
August.

quibuscumque religiosam vitam egit. Ratione quoque manifestum est, posse Deum facere multa alia, quæ non facit: si enim quilibet hominum potest multa facere, quæ non facit, multo magis Deus. Cæterum hic error in Wicleffo ex alio errore nascitur: cum enim diceret Deum necessitate absoluta, & nulla libertate operari, ut retulimus disput. 68. capit. 1. cogebatur asserere, Deum ea solum posse facere, quæ facit, & facturum est: idemque de homine consequenter sentire debebat, siquidem ei quoque libertatem operandi negabat.

Verum enim vero non solum certum est, Deum posse facere multa alia, quæ non facit, nec facturum est, sed etiam infinita, quæ omnia optime novit, ut disp. 63. cap. 2. contra eundem Wicleffum, quosdam Philosophos, quorum meminit Aug. 12. de civit. c. 18. notavimus. Dicebant illi Deum solum nosse, & posse facere finita, per infinita tamen secula semper operatum fuisse, non quidem semper nova producendo, sed eadem iterando; quem artem late confutat Aug. ibid. cæterum inter Scholasticos controversia est, an hæc infinita rerum multitudo, quam Deus producere potest, sit tantum individuum, an etiam specierum, de qua sequenti cap. disseremus.

CAPVT IV.

Non modo infinita individua, sed etiam infinitas species à Deo fieri posse.

Opinio Aureoli Capreoli.

DE multitudine specierum, quam Deus potest producere Scholastici nostri varie sentiunt. Aureolus, ut refert Capreolus in 1. d. 43. quæst. unica art. 2. in argumentis contra 6. inclus. variis modis suadere conatur, infinitam specierum multitudinem à Deo produci non posse, non defectu potentie, sed quia species possibiles infinite non sunt: intelligit autem, non solum simul produci non posse, sed neque successive, ita ut inter possibiles ultima sit, quæ producta, alia creari nequeat. In eadem sententia est Durandus in 1. d. 44. quæst. 2.

Refert etiam Caiet. in hoc articulo, pro eadem opinione Scotus in 3. d. 13. c. 1. cum asserit, gratiam creatam in anima non posse augeri, & perfici in infinitum. Nam ratio quæ id probat Scotus, inadet etiam, non posse dari speciem aliquam perfectiorem quacunque in infinitum: est autem huiusmodi. Si dari posset gratia maior quacunque sine fine, sequeretur, totam latitudinem augmenti gratiæ esse infinitam, ac proinde esse aliquam gratiam, quæ ab infima gratia infinite distaret: illa ergo esset quia infinite aliam excederet: gratia autem infinita esse non potest: ergo neque augmentum illius in infinitum procedere. Eadem vero ratione probari videtur, quacunque specie assignata: non posse aliam perfectiorem secundum essentiam creari: si enim produci posset, sequeretur, totam latitudinem specierum esse infinitam, & aliquam earum infinite distare secundum essentiam ab infima specie, ac proinde esse infinitam, quia infimam speciem infinite excederet, quod est absurdum: infinitas enim secundum esse gratiam soli Deo convenire potest. Huc etiam spectare videntur præcipue rationes Aureoli, & ea, quam affert Durandus: quare illis omnibus superaddere mihi visum est.

S. Thomæ opinio vera Caietani.

Ego vero existimo, veriores esse sententias S. Tho. & Caiet. in hoc articulo, qui docent, quacunque

specie assignata, posse dare in infinitum aliam, & aliam perfectiorem. Verum hæc opinio non debet censeri ita certa, ut opposita aliqua nota digna iudicetur, sicut falso recentiores aliqui putant, quorum ratio ad id probandum firma non est: nempe quia si non essent species infinite possibiles, non diceretur Deus omnipotens: ita enim, nulla ratione consequitur: nam Deus non dicitur omnipotens, quia possit producere infinitas species, sed quia possit omnia quæ non implicent contradictionem. Quod si non essent possibiles nisi finite species, solum finite non implicarent contradictionem; & illæ omnes, & solæ possent à Deo produci, & nihilominus vere omnipotens diceretur.

Omissis vero aliis rationibus, quas pro hac sententia affert Durandus, & dissolvit, hæc præcipue probari solet. Quævis creatura est imitatio quædam & participatio divinæ perfectionis: sed nulla potest perfectissimo modo Deum imitari ergo dari potest alia, & alia, quæ perfectiori semper modo Deum imitetur. Nam si pictura aliqua non assimiletur prototypo perfectissimo modo, potest dari alia, quæ perfectiori modo ei assimiletur. Sed respondere quis posset, hæc rationes solum probari, assimilationem, & imitationem secundum unitatem formæ & naturæ crescere posse in infinitum, si id quod imitandum proponitur, infinite perfectum est. Ex quo sic ut imago picta quæ imitatur prototypum in figura, & coloribus crescere possit, quousque æquet perfectionem illius. Quare si species rerum creaturarum sic Deum imitentur, sine dubio quacunque data produci posset alia, quæ perfectius Deo assimilaretur: quia semper aliquid imitandum superesset. At vero quia Deo non assimilantur secundum unitatem formæ, & virtutis, sed in forma longe diversæ rationis, quam ab eo participant, adeo non sequitur, posse imitationem creaturæ crescere in infinitum per infinitas species.

Secunda ratio: si non essent species possibiles infinite, non esset potentia Dei infinita in genere potentie: sed est infinita, ut articulo 1. probatum est: ergo & species sunt infinite. Verum cum aliunde probari possit infinita potentia Dei in genere potentie ut disp. 103. cap. 2. notavimus hæc ratio non probat sufficienter, esse infinitas species possibiles.

Tertia denique ratio sit huiusmodi. Non implicat contradictionem infinitas esse rerum species possibiles: ergo non est negandum, eas fieri posse. Id vero non implicare contradictionem, inductione constatat rationes enim, quæ pro opposita parte adduci solent, facile diluuntur. Nam si aliquam vim haberet, ea præsertim esset, quam pro sententia Durandi in principio attulimus. Ad illam vero respondeo, etiam si species possibiles sint infinite versus partem superiorem, non sunt qui villo modo, esse supremam, quæ distet infinite ab infima. Sicut etiam non sequitur, esse supremam gratiam, quæ distet infinite ab infima, vel ab aliqua inferiori gratia: quia nec in eo casu daretur perfectissima gratia, nec perfectissima species, quod non esset ultima. Hæc enim duo manifeste secum pugnant, & procedere infinitum in speciebus, aut gratiis, & dari supremam, aliud aliquam speciem, quæ infinite distet ab alia; siquidem quacunque assignata, datur alia superior. Hoc autem